

Handläggare
Ewa Jungstedt Pilestål
Telefon: 08-50820581

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2024-05-23

Stadsrevisionens årsrapport 2023 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Remiss från stadsrevisionen, dnr RVK 2024/8

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat stadsdelsnämndens verksamhet under 2023. Revisionen bedömer det ekonomiska resultatet som tillfredsställande och det verksamhetsmässiga resultatet som delvis tillfredsställande, då flera av kommunfullmäktiges mål uppnås delvis. Utifrån granskning av vissa verksamheter som revisionen genomfört rekommenderas nämnden vidta åtgärder som gäller hot och våld vid gruppboenden, individuppföljning inom daglig verksamhet, kvalitetsarbete, förtroendekänsliga poster, hantering av extra skyddsvärda personuppgifter och individuppföljning av placerade barn.

Förvaltningen redovisar förslag på åtgärder för att möta de rekommendationer som revisionen lämnar, och föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

För att säkerställa att Stockholms stads nämnder och bolag bedrivs enligt kommunfullmäktiges uppdrag sker varje år en kommunal revision. Stadsrevisionen har granskat stadsdelsnämndens verksamhet under 2023 och sammanställt resultatet i en årsrapport. Stadsrevisionen har remitterat årsrapporten för 2023 till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för yttrande. Nämndens yttrande ska lämnas in senast den 28 juni 2024. Årsrapporten bifogas.

Ärendet

I rapporten redogör revisionen för resultat och bedömningar utifrån granskning av

- verksamhet och ekonomi

- internkontroll
- räkenskaper
- uppföljning av tidigare års granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Revisionskontoret bedömer stadsdelsnämndens ekonomiska resultat som i allt väsentligt tillfredsställande. Det verksamhetsmässiga resultatet bedöms som delvis tillfredsställande. Revisionskontoret konstaterar att flera av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppnås delvis, bland annat förskoleverksamhet, socialtjänst och trygghetsarbetet.

Under året har revisionen även granskat nämndens arbete med att förebygga, förhindra samt hantera hot och våld mot anställda vid gruppboenden för vuxna inom LSS. Granskningen visar att det finns strukturer och rutiner, men att tillämpningen av vissa rutiner behöver stärkas.

Intern kontroll

Revisionskontoret bedömer att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen i huvudsak är tillräcklig.

Under året har revisionskontoret bland annat granskat kvalitetsarbetet i verksamheterna. Ett förbättringsområde är att dokumentationen behöver utvecklas vad gäller vilka åtgärder som vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet.

En granskning av individuppföljning inom daglig verksamhet visar väsentliga avvikelser i arbetet med genomförandeplaner.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara upprättade enligt stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden bedöms delvis ha vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationer som kvarstår är att säkerställa att genomförandeplaner upprättas och används i uppföljning av samtliga ärenden som gäller placerade barn och att redovisningar av transaktioner som avser representation hanteras enligt stadens anvisningar.

Årets granskningar

Revisionen har under perioden april 2023 – mars 2024 granskat följande verksamheter:

- Hot och våld vid gruppboenden
- Individuppföljning inom daglig verksamhet
- Kvalitetsarbete i verksamheten
- Särskilt stöd i förskolan
- Behörighet och attest i ekonomisystemet Agresso

- Intäktsprocessen – kostavgifter
- Inköpsprocessen- köp av särskilda boendeplatser och externa placeringar
- Löneprocessen
- Förtroendekänsliga poster

Revisionens rekommendationer till nämnden

Nämnden bedöms delvis ha vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Utifrån resultatet av årets granskningar och tidigare års granskningar lämnar revisionen följande kommentarer och rekommendationer till nämnden.

Hot och våld vid gruppboenden

Revisionskontoret har granskat om nämnden bedriver ett strukturerat arbete för att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda vid gruppboenden för vuxna inom LSS i enlighet med gällande arbetslagstiftning och föreskrifter.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har strukturer och rutiner för att förebygga, förhindra och hantera hot och våld, men att tillämpningen av vissa rutiner behöver stärkas.

I granskningen framkommer att det framförallt är vid större förändringar i verksamheten som problem kan uppstå som leder till ökad risk för hot och våld, exempelvis när ett boende är nystartat, när det kommer nya brukare eller annat som ändrar rutiner eller gruppammansättning.

Individuppföljning inom daglig verksamhet

Revisionskontoret har granskat nämndens individuppföljningar av brukare i daglig verksamhet i enlighet med stadens riktlinje ”Handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning”.

Revisionskontorets bedömning är att nämnden inte genomför individuppföljningar i enlighet med stadens riktlinje. Nämnden måste i större utsträckning arbeta med beställningar, genomförandeplaner och individuppföljningar utifrån stadens riktlinje samt följa upp brukarnas närvaro för att säkerställa att rätt ersättning utgår till utförare och brukare.

Kvalitetsarbete i verksamheten

Revisionskontoret har granskat om nämnden bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd samt stadens kvalitetsprogram. Granskning av nämndens systematiska kvalitetsarbete har omfattat arbetet med egenkontroller med fokus på avdelningen Social omsorg vuxen samt Beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

Revisionskontoret bedömer att stadsdelsnämnden i huvudsak bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med egenkontroller. För att ytterligare utveckla arbetet bör nämnden dokumentera vilka åtgärder som har vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet utifrån avvikelserna i genomförda egenkontroller, i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet varit intern representation under januari-oktober 2023. Stickprovskontroller visar att det fanns avvikelser från stadens anvisningar, i huvudsak gällande felaktigt momsavdrag.

Utifrån granskningsresultatet bedöms tidigare lämnad rekommendation, att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser representation, kvarstå.

Köp av personlig assistans utförd av externa utförare (från årsrapporten 2020)

Nämnden rekommenderas att säkerställa att hantering av extra skyddsvärda personuppgifter hanteras i enlighet med anvisning från stadsledningskontoret så att uppgifter av detta slag till exempel inte förekommer på fakturor eller fakturabilagor.

Rekommendationen kvarstår.

I uppföljningen har stickprovskontroller genomförts som visar på brister, då personuppgifter finns med på fakturor/fakturabilagor.

Individuppföljning av placerade barn efter pandemin (från årsrapporten 2022)

Nämnden rekommenderas att säkerställa att genomförandeplaner upprättas och används i uppföljning av samtliga ärenden.

Rekommendationen kvarstår.

Nedan granskningar föranleder inga rekommendationer från revisionskontoret:

- Särskilt stöd i förskolan
- Behörighet och attest i ekonomisystemet Agresso
- Intäktsprocessen – kostavgifter
- Inköpsprocessen- köp av särskilda boendeplatser och externa placeringar
- Löneprocessen

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Administrativa avdelningen i samverkan med övriga berörda avdelningar: Social omsorg barn och unga samt Social omsorg vuxen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit del av stadsrevisionens synpunkter i årsrapporten och redovisar nedan åtgärder för att möta de rekommendationer som stadsrevisionen lämnar.

Hot och våld vid gruppboenden

Revisionskontoret rekommenderar nämnden att

- säkerställa att arbetsskada, tillbud och riskobservation kopplat till hot och våld alltid rapporteras i stadens incidentrapporteringssystem.

Förvaltningens kommentar:

- Förvaltningen har genomfört tre introduktionsutbildningar med främst nya medarbetare under 2023 och 2024. Utbildningen berör bland annat hot och våld med genomgång av hur medarbetaren ska rapportera i incidentrapporteringssystemet. Under 2024 har även enhetschef och biträdande enhetschefer gått fördjupad utbildning i systemet. Även i samband med introduktionen på arbetsplatsen får nya medarbetare information om hur de ska rapportera i incidentrapporteringssystemet.

Samtliga medarbetare har sedan september 2023 tillgång till enhetens ledningssystem med rutiner för arbetsskador och tillbud. Rutinen lyfts årligen på APT.

Under utbildningen och introduktionen tydliggörs ansvarsfördelningen för att säkerställa att alla vet vilka som är ansvariga för att rapportera incidenter och att rapporterna hanteras korrekt. Närmaste chef ansvarar för att lyfta rapporten på APT så att alla medarbetare får kännedom om åtgärder och eventuella handlingsplaner som i så fall upprättas tillsammans. Aktuella incidentrapporter lyfts även på möten med fackliga representanter och arbetsplatsombud från varje verksamhet.

Vikten av en öppen kommunikation betonas, där alla medarbetare ska känna sig trygga att rapportera incidenter.

Förvaltningen arbetar med att ta fram en lathund för IA som kommer att finnas i verksamheterna och underlätta rapporteringen. Avdelning HR och utveckling håller även på att ta fram ett APT-material om rapporteringen.

Revisionskontoret rekommenderar nämnden att

- säkerställa att det finns en lokal riskbedömning och handlingsplan för att hantera och minska hot och våld för varje enskild verksamhet, anpassat efter boendets lokala förutsättningar.

Förvaltningens kommentar:

- Enhetschefen har lyft rutinen om daglig riskbedömning och handlingsplan under ett ledningsmöte i oktober 2023. Enhetschefen har gått igenom rutinen med samtliga biträdande enhetschefer och även dokumentet som ska användas på APT. Vid samma tillfälle lyftes även rutin för risk- och konsekvensbedömning inför ändring i verksamheten som används både på verksamhets- och enhetsnivå. I enhetens årshjul för 2024 finns en stående aktivitet om att ta fram mallen för daglig riskbedömning som ska fyllas i, åtgärdas vid behov och följas upp på APT.

Individuppföljning inom daglig verksamhet*Revisionskontoret rekommenderar nämnden att:*

1. säkerställa att genomförandeplaner inkommer inom utsatt tid enligt stadens riktlinje
2. säkerställa att det finns koppling mellan beställning och genomförandeplan avseende insatser till brukare
3. säkerställa att individuppföljningar genomförs minst årligen samt dokumenteras enligt stadens riktlinje
4. använda beställningar och genomförandeplaner som ett instrument vid individuppföljningar enligt stadens riktlinje
5. utforma kontroller för att följa upp brukarnas närvaro på daglig verksamhet för att säkerställa att rätt ersättning utgår till utförare och brukare.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har utarbetat en åtgärdsplan med utgångspunkt från revisionens rekommendationer. Implementering av åtgärdsplanen är påbörjad och innehåller följande:

1. Skriva in i beställningar att genomförandeplan ska inkomma inom 14 dagar och kontakta utförare om så inte sker.
2. Kontrollera att genomförandeplan som kommer åter från utförare stämmer med beställningen, och kontakta utförare om så inte är fallet.
3. Påtala vikten av att uppföljningar görs årligen, oavsett beslutslängd, samt följa upp beslut.
4. Gå igenom beställning och genomförandeplan samt dokumentera vid uppföljningar.
5. Kontrollera utförarrapporteringen gentemot beställning.

Kvalitetsarbete i verksamheten*Revisionskontoret rekommenderar nämnden att:*

- säkerställa dokumentation av vilka åtgärder som har vidtagits för att säkra verksamhetens kvalitet med anledning av avvikelserna i genomförda egenkontroller.

Förvaltningens kommentar:

- Förvaltningen dokumenterar det som görs i separat dokument. Efter genomgång av samtliga handläggares ärenden på enheten och dokumentation av eventuella åtgärder som vidtagits sammanställs detta i ett separat dokument av enhetschef där både föreslagna och vidtagna åtgärder redovisas.

Förtroendekänsliga poster*Revisionskontoret rekommenderar nämnden att:*

- att säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser representation.

Förvaltningens kommentar:

- Förvaltningen fortsätter använda den rutin som infördes 2022, som innebär att redovisningsansvarig eller ersättare för denne är godkännare på konton för förtroendekänsliga poster. Godkännare skickar tillbaka fakturan till berörd enhet när underlag inte är komplett, det vill säga om syfte eller deltagarförteckning saknas alternativt om momsavdraget är felaktigt.

Under 2024 planerar förvaltningen att se över och uppdatera konteringslathundar och instruktioner för förtroendekänsliga poster. Vidare ska ledningsgrupperna få en genomgång av vilka regler som gäller.

Köp av personlig assistans utförd av externa utförare*Revisionskontoret rekommenderar nämnden att:*

- säkerställa att hantering av extra skyddsvärda personuppgifter hanteras i enlighet med anvisning från stadsledningskontoret så att uppgifter av detta slag till exempel inte förekommer på fakturor eller fakturabilagor.

Förvaltningens kommentar:

- Informera samtliga utförare (både nya och gamla) skriftligt om rutinen.

Individuppföljning av placerade barn efter pandemin*Revisionskontoret rekommenderar nämnden att:*

- säkerställa att genomförandeplaner upprättas och används i uppföljning av samtliga ärenden.

Förvaltningens kommentar:

- Kontroller av att genomförandeplaner har upprättats sker genom individuell uppföljning mellan biträdande enhetschef och medarbetare en gång i månaden. I september planeras en

avstämning med alla medarbetare av hur arbetet gått med att säkerställa att det finns genomförandeplaner.

Jämställdhetsanalys

Den rekommendation som gäller individuppföljning inom daglig verksamhet berör både kvinnor och män. Enligt *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022* ska stadens välfärd och service vara likvärdig för kvinnor och män. Vidare ska kvinnor och män ha samma förutsättningar för en god hälsa.

En annan rekommendation som revisionen framför gäller familjehemsplacerade barn. De flesta placerade barn har en genomförandeplan, men den är inte alltid aktuell. För att bidra till ökad jämställdhet vad gäller till exempel utbildning och hälsa för familjehemsplacerade flickor och pojkar är det viktigt att det finns aktuella genomförandeplaner för alla placerade barn, vilket förvaltningens planerade åtgärder väntas leda till.

Barnrättsperspektiv

En av de rekommendationer som revisionen framför gäller familjehemsplacerade barn. De flesta placerade barn har en genomförandeplan, men den är inte alltid aktuell. För att säkra barnets bästa enligt barnkonventionen är det väsentligt att det finns aktuella genomförandeplaner för alla placerade barn.

Tillgänglighet

Rekommendationen om individuppföljning inom daglig verksamhet är betydelsefull utifrån *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*, där det bland annat framgår att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i arbetslivet eller i sysselsättning på jämlika villkor som andra och kunna försörja sig själva.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Anna Larsson
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantör
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Årsrapport 2023 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2024-05-06
Anna Larsson, Avdelningschef	2024-05-03